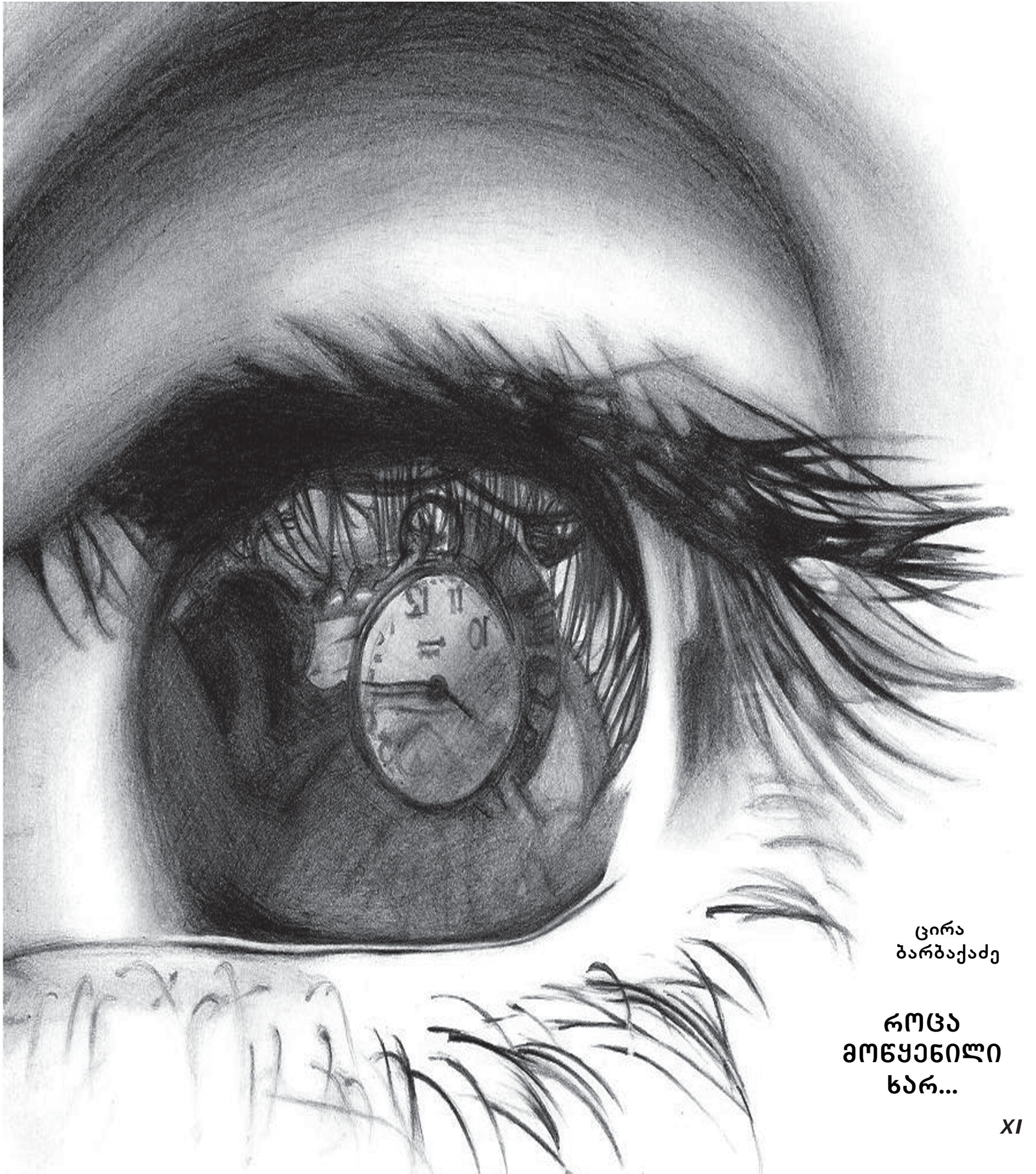

ლიტერატურული გზეუტი

№84 19 თებერვალი - 1 ნოემბერი 2012

ბამონის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

ცირა
ბარბაქაძე

როცა
მონყენილი
ხარ...

XI

თამარ იაშვილი
როგორ
შემიყვარდა
ჰენრი მილერი

II-III

ნინო სადღობელაშვილი
ცხოვრება
შემოქმედაბაში
და პირიქით

V

მიხო მოსულიშვილი
სულის
ცხენი
(A Film Treatment)

VI-VII

ზურაბ ლეჟავა
ქორიანი
კაცი

XII-XV

„როცა შენ ჩემთან ხარ, ჩემს ყოველ მოძრაობას აკვირდები, სადილობ ან მუშაობ, მაშინ ასეთი რამ არ შემართება, მაგრამ როცა შენგან შორს ვარ, გამუდმებით შენზე ვფიქრობ და ეს აფერადებს ყველაფერს, რასაც ვამბობ და ვაკეთებ.“

რომ იცოდე, როგორი ერთგული ვარ შენი! ...როგორც სხეულით, ისე სულითა და გონებით. აღარაფერი მიზიდავს, აბსოლუტურად ველარ აღვიქვამ ნიუ-იორკს, ძველ მეგობრებს, წარსულს... პირველად ჩემს ცხოვრებაში მთელი ჩემი არსება მოიცვა სხვა ადამიანმა. ეს შენ ხარ! დაუფიქრებლად შემიძლია გავილო ყველაფერი, უარი ვთქვა საკუთარ თავზე, თუნდაც ეს თვითგანადგურებას მიქადდეს...

როცა გუშინ ჩემს სტატიაში ვწერდი: „ევროპაში რომ არ წავსულიყავი და ა. შ.“, ევროპას კი არა, შენ გგულისხმობდი, მაგრამ ამის დაწერა ასე ღიად არ შემეძლო. ევროპა, ეს შენ ხარ. შენ წამომაციენე დაცემული და გადამარჩინე. ჩემი დაცემის საშიშროება აღარ არსებობს, პირიქით, ახლა ძლიერ მგრძობობარე ვარ ყოველგვარი საფრთხის მიმართ, მის ყოველ ნიშანზე ვრეაგირებ...“ – მწერდა რაინერი. წერილი გერმანიიდან გამოვიგზავნა. თუმცა ჩავთვალე, რომ მან ნიუ-იორკში იმოგზაურა და ჩემთან გამოსაგზავნ წერილსაც იქ წერდა. ამის საფუძველს მაძლევდა წერილში ნახსენები ქალაქის სახელი. ერთი თვე იყო გასული, რაც რაინერმა თბილისი დატოვა. მის შესახებ არაფერი ვიცოდი, რას გაუგებ ჟურნალისტებს?! დღეს აქ არიან და ხვალ – იქ. სტატია არ მქონდა ნაკითხული, რაზე წერდა, არ ვიცოდი, ამიტომ საპასუხო წერილში ვთხოვედი, გამოეგზავნა ჩემთვის გაზეთი. ვიმედოვნებდი, რომ სტატიიდან შევიტყობდი, რატომ მგულისხმობდა მე ევროპაში, როგორ ან რით გადავარჩინე და ა.შ. მაგრამ ეს ყველაფერი მეორეხარისხოვნად მივიჩნიე, მთავარი (და მოულოდნელი), რამაც საოცრად ამაფორიქა, რაინერის მიერ გრძობების გადმოფრქვევა გახლდათ.

საქმე ის გახლდათ, რომ რაინერი ბევრად უფროსი იყო ჩემზე, თანაც — ცოლიანი. მის ცოლსაც კარგად ვიცნობდი — ტიპური გერმანელი ქალი იყო, წითური. მათ ურთიერთობაში „ბზარი“ ან რაიმე მსგავსი არ შეიმჩნეოდა. თითქოს კარგადაც ეწყობოდნენ ერთმანეთს.

მე კი სრულიად ახალგაზრდა, 20 წლის ქარაფშუტა გოგო ვიყავი, უცხო ენების ინსტიტუტის სტუდენტი, ალაგ-ალაგ გიდავდაც ვმუშაობდი გერმანულ ტურისტებთან, ენის უკეთ ათვისების მიზნით (სწორედ ერთ-ერთი ასეთი ტურისტული ჯგუფის წევრები იყვნენ რაინერი და მისი ცოლი) და ვილაც გერმანულ კაცთან, რომელიც ლამის მამად მერგებოდა, სასიყვარულო ურთიერთობის გაბმა ფიქრადაც არ მქონია. და ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ყურებამდე შეყვარებული ვიყავი ერთ თბილისელ ბიჭზე...

...1930 წელი იდგა. ამერიკელი მწერალი ჰენრი მილერი ევროპაში გაემგზავრა, სრულიად მარტო, ხელნაწერებით სავსე ჩემოდნით. სამგზავრო ხარჯები ჯუნიმ (მისი მეორე ცოლი იყო) გაიღო და დაპირდა, რომ ფულს კიდევ გაუგზავნიდა. დრო გადიოდა, ფული არ ჩანდა და ჰენრი სხვა ამერიკელებისაგან განსხვავებით (მათი უმრავლესობა ევროპაში ბოჰემურად ცხოვრობდა) ულუკმაპუროდ დარჩა. მილერისათვის დიდი იმედგაცრუების პერიოდი დაიწყო, და კაცმა არ იცის, რით დასრულდებოდა მისი ევროპული ცხოვრება, რომ არა რიჩარდ ოსბორნი (ამერიკელი მოსამართლე), რომელმაც შეიფარა ჰენრი და შიმშილისგან იხსნა, სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით.

1931 წელი. პარიზი. ოსბორნი სადილზე ინვეს ფრანგ მწერალ ქალს ანაის ნინს. ოსბორნი ცდილობს, ჰენრის კრიზისული პერიოდი შეუმსუბუქოს. საღამო ასეა დაგეგმილი: ორი მწერალი შეხვდება ერთმანეთს და ისაუბრებენ ლიტერატურაზე, კერძოდ კი, ანაისის ახალი წიგნის ირგვლივ... მათ იმავე საღამოს მოეწონათ ერთმანეთი. ანაისი ოცდარვა წლის იყო, ჰენრი — ორმოცის.

...იმ დღეს ანაისი თავის დღიურში ჩანერს: „მე ვმღერო! მე ვმღერო! და არა ჩემთვის, ჩუმად, არამედ ხმამაღლა! გავიცანი ჰენრი მილერი. შევხვდი მამაკაცს, რომელიც მომწონს... რომელიც იმსახურებს სიყვარულს. ის არ მორგუნავს, არამედ ძლიერ და ჰუმანურია, მგრძობობარედ აღიქვამს ყველაფერს. ეს არის კაცი, რომელიც ცხოვრებით მთვრალია. ის ისეთივეა, როგორც მე... მისი ცივი, ლურჯი თვალები გაკვირდებიან, ხოლო

ჰენრი მილერი

თამარ იაშვილი როგორ შემიყვარდა ჰენრი მილერი

ანაის ნინი

მისი ბაგეები განსაცვიფრებლად მგრძობობარეა, სიცილი კი გადამდები. მისი ხმა ისე გეფერება, ისეთი თბილია, როგორც ზანგური მელოდია...”

ანაისით მოხიბლულია ჰენრიც. ის მთელი საღამო იცინის და დაუფარავად იმეორებს: მე ზედმეტად ბედნიერი ვარ, უბრალოდ ბედნიერი ვარ ამ წამს, გარშემო არსებული ფერებით და ღვინით. და ეს წამი არის ისე ლამაზი, ისე მშვენიერი...

ანაისიც მთვრალია, თავბრუდახვეული და ბედნიერი...

1932 წელი. 4 მარტი. პარიზი. „სამი წუთი გავიდა, რაც ნახვედით. თავს ვერ ვიკავებ,

მად და საცეკვოდ წასვლას შევძლებდით. თქვენ ცეკვავთ — მე მუდამ ამაზე ვოცნებობდი — და მეც ვცეკვავ თქვენთან ერთად. ან თქვენ ცეკვავთ მარტო, თავგადასულები და თვალბმული. თქვენ ასე უნდა იცეკვოთ ჩემთვის. ეს არის თქვენი ესპანური ბუნება, წმინდა ანდალუზიური სისხლი... აქამდე მე ვერ ვბედავდი თქმას, რასაც ვფიქრობდი. მაგრამ ახლა ველარაფერი შემაკავებს, — თქვენ მე ვაკუუმის აღვსებისაკენ მიბიძგეთ — უკან აღარაფერზე დავიხვევ... მიუხედავად იმისა, რომ თქვენ ამას ვერ ამჩნევდით, მე მუდმივად თქვენით ვცხოვრობდი. მაგრამ მოვერიდე ამის თქმას, — ვიფიქრე ეს თქვენ შეგამინებდათ. დღეს მე განვიზრახე, წამომეყვანეთ ჩემს ოთახში და ნახატები მეჩვენებინა, მაგრამ ისე უღიმღამოდ მეჩვენა თქვენი სტუმრობა ჩემს უბადრუკ სასტუმროში, ამის გაკეთება ვერ შევძელი. თქვენ წამიყვანეთ სადმე — თქვენს ქონში, როგორც დამპირდით. წამიყვანეთ, რომ შევლო თქვენი მკლავებში მოქცევა... და მე გატყუებთ ანაის, როცა გიყვებით, რომ მე თქვენი გადმერთება არ მსურს. ელოდით, რომ ასე „შორს წავიდოდი?“ — წერდა ჰენრი ანაისს.

1932 წელი. 6 მარტი. სასტუმრო „ცენტრალი“. პარიზი. „ანაის, თქვენ გზა გაუხსენით გრძობათა მდინარეს. მე აღარ ვარ პასუხისმგებელი იმაზე, რასაც ვამბობ და ვაკეთებ. გესმით? თქვენ ნაიკითხავთ წერილს და ალბათ გაგიცრუვდებით იმდენი. ის იმ უმცირესსაც ვერ გადმოსცემს, რაც თქვენთვის მინდოდა მეთქვა. მე ჯერ კიდევ არ მყოფნის სითამამე... თქვენ ხომ მომეცით ამის უფლება. მაგრამ ელოდებით კი მართლა ყველაფერ იმას, რის თქმასაც ვაპირებ? თქვენ შენიშვნები წამიკითხეთ — მართალია, არის სხვაობა მათ შორის, რასაც ვწერ და რასაც ვამბობ ან ვაკეთებ...“

...ვათვალისწინებ ოთახს. ირგვლივ მხოლოდ ჩემი ნახატებია და ჩანაწერები — და ყოველი ფურცლის უკანა მხარეს თქვენი სახელია: ვაჩვენო ეს ანაისს, შევეკითხო ანაისს, წავიდე ანაისთან... ჰენრი”.

„...არ შემიძლია პრობლემებით შენუხებულმა ვიხეტილო ქუჩებში. ეს კარგს არაფერს მომიტანს. მე იმდენი რამ მაქვს გასაკეთებელი და არ მინდა, თავს რაიმე ვავნო. ყველაფერი, რაც ჩემშია, სულ უმცირესი ნაწილიც კი, ღირებულია და ვცდილობ, გაუფრთხილდე, რათა შენ მოგიძღვნა.“

ალარ დავხეტილო ქუჩებში, როგორც ამას ადრე ვაკეთებდი. ქუჩებს აღარაფერი შეუძლიათ მითხრან. ამით მე სამყაროს ვეძლევი, იმის ნაცვლად, რომ სამყარო შემოვუშვა შენთან... მთელი სამყარო შენშია მოქცეული, რატომ გავიდე გარეთ მის საძებნელად?

ადამიანებთან საუბრის დროს ვგრძობ, რომ რაღაც საოცარ სილამაზეს ვატარებ ჩემში. ვგრძობ სხვაობას ჩემსა და სხვა ადამიანებს შორის, ეს სხვაობა ძვირფასია ჩემთვის, რადგან ახლა ვიცი, ვინც ვარ, გაქრა ყოველგვარი დაეჭვება. როცა შენ ჩემგან მიდიხარ, მე სიბნელეში ვიძირები. ჩვენ უნდა მოვუფრთხილდეთ იმას, რაც ჩვენ შორის იშვა, რაც ჩვენ შევქმენით. ჩვენ ისეთ სიმაღლეებს შევწვდით, მხოლოდ ერთეულებს რომ ძალუძთ შეიმეცნონ. უნდა დავიცვათ ის საუკეთესო, რაც აღმოვაჩინეთ. შენ თუ ფეხი დაგიცდება, მე შეგეშველები, თუ მე წავიბორძიკებ, შენი იმედი უნდა მქონდეს, სხვაგვარად ფეხქვეშ მინა გამოგვეცლება და დავილუპებით...” — მწერდა რაინერი, არ ვიცი უკვე მერამდენე წერილში.

ვერ ვიტყვი, რომ მსგავსი სასიყვარულო ბარათების მიღება არ მსიამოვნებდა, პირიქით, თუ თავდაპირველად ვერთობოდი, მაგრამ დიდად არაფრად ვაგდებდი, თანდათან ისე მივეჩვიე, რომ უკვე გულისფანცქალით ველოდი ახალი ბარათის გამოჩენას. შემდეგ გერმანულიდან ქართულად ვთარგმნიდი (ამჟამადაც ჩემი ულთარგმანებს გთავაზობთ) და ჩემს მეგობრებს ვუკითხავდი... ამასობაში ჩემს შეყვარებულსაც ცოტა ცხვირი ავუბზუე, ის ხომ რაინერივით თვამბეჭდავად ვერ გამოხატავდა თავის გრძობებს...

1932 წელი. აპრილი. პარიზი. „ჰენრი, სანამ ჯუნი ჩამოვა, ჩვენ უნდა გავერკვეთ, რისი გაღება შეგვიძლია ერთმანეთისთვის.“ — წერს ანაისი.

„მე მიყვარს ჯუნი და მიყვარხარ შენც... ჯუნის არ მივატოვებ, მაგრამ ვერც შენ შეგვლევი!“ — პასუხობს ჰენრი. ანაისი უკმაყოფილოა, თუმცა თავადც დაქორწინებულია და ქმართან დაშორება მის გეგმებში არ შედის. ის ცვლის ტაქტიკას და სასიყვარულო ურთიერთობას აბამს ჯუნისთან. „ჯუნი ყველაზე მშვენიერი მდებრობითი სქესის არსებაა, რაც მე მინახ-

გოჩა ხარანაული

***
თუ ბედი არ მომეცარა,
თოვლივით უნდა შეგადნე.
შენთან მოფრენა მენადა,
გული გამისკდა შენამდე!

შენი სურვილის ქაჯებმა
ცდუნების რაშზე შემსვეს,
მე თვალებიდან ვხტები და
მოველენები შენსკენ!

და როგორც ყანა უმკელი,
მზის რომ ახურავს ჯილა,
დამხვდები ხვად მგელს ძუ მგელი,
ამიყირავებ ჯივარს!

და თუ შემრისხეს ზემოდან...
დინებას მივყევ ალმა,
ვით ნოე, შენში შემოვალ,
მერე...
მოიდეს ნარღვნა!!!

***
ვიცი, უფალს ნიადაგ საყვედურებს უთვლი,
ჯავრი ნულარ გექნება ხარების და გუთნის.

სახნისი მაქვს ფოლადის, ნაცადია გარჯით,
ხნულს მივყვები ბოლომდი, უხვად ოფლის ხარჯვით,

გულს არ გავატეხინებ შენთვის ნაღველს შენსას,
შენი სევდის სასმურებს ერთიანად შევსვამ.

მიხმე, როცა გენებოს, მიმსახურე ყმურად,
შენი მკვახე შეხედვა მიჩანს საამურად.

გუთანი რომ მოშვივა მინას ყამირს, ქვიანს,
ავუყენებ ოხშივარს ბელტებს ბარაქიანს.

ხელებს დავიკაპინებ, ჩავუდგები კვალში,
შუბლზე ღრუბელს ნავიკრავ,
მზეს დავიმწყვდევ თვალში...

იჭორიკონ ბრიყვებმა, კეკემ, თებრომ, თათემ,
დაე ყველამ მიხედოს თავის სახნავ-სათესს!

მიმსახურე დილამდე, გაგილენო, ქალო,
ჟრუანტელის ეკლებით შენი გრძნობის კალო!

***
ვინმეს ხომ არ დაკარგვიხარ?!
ღმერთო ჩემო!
რა კარგი ხარ!

თვალებს ვუმზერ ნამიანებს,
შენ გამაადამიანე!

ერთხელ კიდე ამიარე,
ერთხელ კიდე ჩამიარე!

ერთხელ კიდე მომდე ბრჯვალაი,
შენეული იერიდან,
თორემ როგორც ნაპერწკალი
ვექრები თვალსაწიერიდან!

***
ლიკას დედა...
მოდის თეთრი ფეხებით და
ურცხვად თამაში მუხლისთავებით.
მალიზიანებს ლიკას დედის თავდაჯერება,
ასეთი თავდაჯერება
დანაყრებულ ირმებს სჩვევიათ.
ამიტომაც არაფრად აგდებს ჩემს ჩასაფრებას.
ლიკას დედა...
მოდის და მოაქვს ბარაქიანი...
იანვრის თოვლი, მე რომ ივლისის
ხანძარს მიკიდებს.
...ლიკუნას დედიკოს...
გაუმარჯოს, ვაჟებო!!!

***
ლამეს ისე ველოდები, ვით ბოჩოლა ჯიქანს,
როგორც გლეხი ყანის შემდეგ ცივი ღვინით ჭიქას!

ჰეი, ჩემო სიყმანვილე! საყელოთი ჭამდი,
შხამი წამლად შეგიგრივია,
შაქრად — ცივი მჭადი!

შენ თუ არა, სატრაბახო ვის რა უნდა ჰქონდეს,
ნიავევით ალაღებდი მინდვრებსა და კორდებს!

რა სინდისით მიმატოვე, ვისას დაჰყევ ნებას,
მე უშენოდ ველარა ვძლებ, შენ როგორ ხარ ნეტავ!

უხ, რა ნაღდი, რა მართალი, რა ალალი იყავ,
რა ნამუსით უნდა იქცე საფიალე თიხად!

მაინც ღამეს ველოდები,
ვით ყვავილებს ქარი,
ცალ რქას უნდა ვახვნივინო,
რქას ბებერი ხარის!!!

***
ნუ დამაყვედრი ღიმოლს,
ხერხს არ მიმართო ნაცადს,
ნაცრის ქვეშ ჩუმად ვლვივი,
ჩამოუქროლე ნაცარს.

ნუ დაინანებ მკლავებს
სიძუნე სულ არ გშვენის,
მე უნამუსოდ მკლავენ
მტრები ჩემი და შენი!

ნუ მომანატრებ ალერსს,
შენს გულს მართალს და ალალს,

ნუ მომარიდებ თვალებს
— ერთადერთ გამოსავალს! —

არ ამიმღვრიო წყალი,
უდაბნოს შინა მყოფელს,
გამიხანგრძლივე წამი,
გამაძლებინე სოფელს!!!

***
ოქტომბერი გავიდა, ნოემბერი მოვიდა...
მე ზამთარი არ მინდა! გაზაფხული მომინდა!
მაპატიე პოეტის უწყინარი ცოდვები,
მნიფე ლეღვის ტოტივით თუ გსურს მომენოდები.
შენი მზერის შეხების ზოგჯერ მტკიცე ატანა,
ნეტა თეთრი ფეხებით გულზე გადაგატარა!
მთვარე შეუბლალავი ღრუბლის ნავით მოცურდა,
ალარ ვიცი არავინ...
შენი სული მომწყურდა!

***
მზის შვილი ვარ და მზით ვარ ძლეული,
სიცოცხლე დატკბა შენი ტანივით,
სულ შენ გეკუთვნის ეს განძეული,
ჩემი ჯივრიდან ამოტანილი!

და დედამინა ხანმოდგომილი
ისევე გვაპურებს ნდომის წვენებით,
ფურივითა ხარ კარს მონდობილი,
და სადაცაა, მოინველები!

როცა გიპოვე, გრძნულ რაშვით
შემოვაჯერე მინდორ-ველები,
რომ მიმატოვო გრძნობით საშიშით,
ხომ ჰაერივით გამომეღევი!

სამყაროს ჯიბრზე მაგრად ვითვრები,
დავგმე სიცრუეც და სინამდვილეც,
გამოაფინე მარგალიტები,
გულის ტარება გამიადვილე!!!

***
თვალკამარა და კვირტისხელება,
გაზღაპრებული გრძნობით მამრუებ,
მომელანდები ელეთ-მელეთად
და პერანგივით გადმომამბრუნებ!

ზვავად მოვარდნილ ვნებით გამთელე,
დამმართე სიბრმე,
მერე სიყრუე!
ინახავ ჩემი სიყრმის ნაფლეთებს,
კუთვნილ სიცოცხლეს ალარ მიბრუნებ!

ნუ ამომგლიჯე გული მკერდიდან,
მოგონებების ნუ მსპობ ისრებით,
სიტყვა მომეცი!
ამიერიდან
რომ არასოდეს დამესიზმრები!!!

თავდაპირველად შიში და ნაღველი იყო და ისიც, უფრო მშობლებისგან გადმოღებული, ვიდრე თვითნაბადი. მერე კი, ჩვენც ვიპოვეთ ჩვენი სინათლის წერტილები და აღმოვაჩინეთ, რომ ნაცრისფერ, ნაომარ, უშუქო და ქრონიკულად დეპრესიულ თბილისში გაზაფხულს თავისთვის პატარა-პატარა ადგილები შეერჩია და ჩრჩილისგან ამოჭმული ძვირფასი ხალიჩასავით მაინც გაშლილიყო.

ეს სხვადასხვა ადგილები იყო: (და ახლა როცა ვისხუნებ მათ, გეგონება ათასი წელი გასულიყო „ვითარცა ერთი დღე“, მართლა მგონია, რომ ზუსტად ათასი წელი გავიდა და ამ უზარმაზარი მანძილიდან, ჩემი მეგობრების სახელითაც მადლობას ვწირავ ამ ადგილებს — შუქის წერტილებს), ზოგისთვის, ჩემი ტოლებითვის — მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლი და ბევრ კარგ „წრესთან“ ერთად ერთი, ყველაზე გამორჩეული, ჩემთვის დღემდე აუხსნელი იდუმალებით მიმზიდველი და დღემდე პოპულარული — შემოქმედებითი სახელოსნო, თავისი მშვენიერი ცისანა მასწავლებლით; ზოგისთვის — ქალაქის ერთი-ორი ბაღი, ძირითადად, ეკლესიის ახლომხებო, სადაც არ იყო (ან სხვებთან შედარებით ცოტა იყო) მკვლევარობა-ქურდობების, კრიმინალური გარჩევების, გაუპატიურების და ათასი უკეთურობის ფაქტები, სადაც დედები ან ბებო-პაპები დილაობით ბავშვებსაც დაასეირნებდნენ და რაც არ უნდა იმეოთათი ყოფილიყო, სიყვარულისგან გაცივსკროვებული წყვილების სახეებსაც ნააწყობდით, ისინიც, ძირითადად, პატარა გოგო-ბიჭები იყვნენ, პატარები ვიყავით ყველანი და ეს „პატარაობა“ გვაძლევდა ერთ უთქმელ სითამამეს, ვყოფილიყავით იმაზე კარგად, ვიდრე მთელი დანარჩენი ქალაქი, და ქვეყანაც, და კაცობრიობაც...

და იყო ყველაზე მთავარი — პატარა ნიგნის მალაზია რუსთაველის გამზირზე, გამომცემლობა „მერანის“ გვერდით, ამ მალაზიაში მხოლოდ ორი თარო ეკუთვნოდა ნიგნებს, დანარჩენებზე იყიდებოდა სამკაული, პარფიუმერია და ათასი სხვა რამ, თუმცა ეს „სხვა რამ“ ძალიან ზედმეტი იყო მაშინ, როცა პატარა მალაზიის ორი კედელი ერთმანეთს ახალი ნიგნებით უერთდებოდა და, კიდევ უფრო საინტერესო ხდებოდა ცხოვრება, როცა დახლებზე (სარეკლამო ადგილას!) ჩნდებოდა ლიტერატურულ ჟურნალ „XX საუკუნის“ ახალი ნომერი.

ჩვენ მას „თაბუკაშვილების ჟურნალს“ ვეძახდით (რედაქტორი კი იყო ზაალ სამადაშვილი), და ვიცოდით, რომ თუ არსებობს თავისუფლება, მისი ნაკითხვაც შესაძლებელია, და რატომღაც, ყველაზე მეტად, ამ მდგომარეობას ეს ჟურნალი ენათესავებოდა. თითქმის ყველა ახალი ავტორი, ვინც დღეს უკვე ცნობილი მწერალია, ამ ჟურნალიდან გავიცანით. ოდესმე იქნებ უფრო ბევრიც დავწერო ამ ჟურნალზე, თუმცა ახლა სულ სხვა რამის თქმა მინდა.

ჟურნალს ახალ ათასწლეულში „ახალი საუკუნე“ დაერქვა და, აი, მის ერთგულ მკითხველს ალბათ ახსოვს ერთი ნომერი (ყველა ნომრის დამახასოვრება შეიძლება, უბრალოდ, ამას ისეთი განსაკუთრებული გარეკანი ჰქონდა!) — „ახალი საუკუნის“ 2005 წლის პირველი ნომერი, დაობებული პურის ფოტოთი გარეკანზე (გარეკანის დიზაინი — გურამ ნიბახაშვილის). სწორედ იმ „პურიან“ ნომერში წავიკითხე პირველად არჩილ ქიქოძის მოთხრობა. ჟურნალში დაბეჭდილი იყო მისი „ნასვლა“.

ეს ნაკითხვა იმ სიძლიერის შთაბეჭდილება აღმოჩნდა, რომელიც არასდროს დაგავინწყებს თავს.

ამხელა შესავალიც, ჩემი ბავშვობის 90-იანებზე და შუქის წერტილებზე, ალბათ იმიტომ გამოვივიდა, რომ თვითონ არჩილ ქიქოძის პროზაზე გამახსენა ყველაფერი, უფრო სწორედ — წამომამყრევი ტკივილების და სისხარულების ფოტო-ნეგატივები, და დამალაგებინა იმ სიზუსტით, რომ მათში სიკეთე მეპოვა.

სიკეთე, კეთილშობილება, სიზუსტე — ეს ის ცნებებია, რაც არჩილ ქიქოძის პროზას ყველასგან მკაფიოდ გამოარჩევს. მის მხატვრულ სამყაროში თითქოს გამოგონილიც არაფერია, არამედ ფოტოგრაფიული, გნებავთ კინო-კამერის სიზუსტით აღბეჭდილი და გამჟღავნებული, თუმცა ამ ოსტატურად შენიღბული სი-

ნამდვილის მიღმა სწორედ ის მთავარი და ნამდვილი, რისთვისაც ნებისმიერი ლიტერატურული ტექსტი დაწერილა აქამდე და რასაც, ზოგადად, შემოქმედების საიდუმლო ჰქვია.

საიდუმლოს, ფარულის, მიღმურის განცდა არ გტოვებს ამ მკაცრად „რეალური“ მოთხრობების კითხვისას, ამ ძალიან ტკივილებიანი, ხშირად ტრაგიკული, მარტოსული, ოღონდ რაღაცნაირად, სიცოცხლის ნიჭით მაინც მოზიემ პერსონაჟების გაცნობისას. არჩილ ქიქოძის მხატვრული სამყარო იმაზე გაცილებით ღრმა და ნამდვილია, ვიდრე ეს ერთი შეხედვით შეიძლება მოეჩვენოს მკითხველს (მისივე ვალი და ბუნებრივი, ძალდაუტანე-

ნინო სადღობელაშვილი ცხოვრება შემოქმედებაში და პირიქით

არჩილ ქიქოძე. მოთხრობების კრებული „ამანათი“

ბელი თხრობის სტილის, ნაცნობი ცხოვრებისეული მოვლენების თუ მრავალი სხვა მიზეზის გამო, რასაც ამ მოთხრობებში გადააწყდებით), და სწორედ ამითაა ეს მხატვრული სამყარო, ეს პროზა ძალიან ძლიერი და სრულიად თვითმყოფადი. ისეთი, როგორზეც უყვართ ხოლმე თქმა, რომ „ასე სხვა არავინ წერს“.

გურამ რჩეულიშვილმა შემოქმედებითი აფეთქებისათვის თავისი 26-წლიანი ცხოვრებიდან 4 წელი იკმარა და შექმნა სამყარო, რომელშიც ცხოვრებამ იპოვა თავისი ყველაზე იდუმალი გამოხატულება, და ეს დიდი და ღვაწლიანი ნაშრომია — ცხოვრებისა და შემოქმედების გადაკვეთის ნაშრომი, ალბათ იმ მზიური ენერჯის მატარებელია, რომელიც მარადისობაში ცოცხლობს და ნებისმიერ დროს, ნებისმიერ ეპოქაში წარუშლელი შთაბეჭდილებით ზემოქმედებს მკითხველზე. „შიგ შუა ცხოვრებაში ჩავარდნილს თავზე დამეხმო შემოქმედება“ — წერს გურამ რჩეულიშვილი და უყენებს საკუთარ თავს მოთხოვნას, გაიაროს ეს რთული და დრამატული გზა, შეიცნოს ცხოვრების და შემოქმედების საიდუმლო, აქციოს ცხოვრება შემოქმედებად. ალბათ ამიტომაცაა, რომ მის მოთხრობებ-

სა და ნოველებში თითქმის ნაშლილია ზღვარი რეალურ და გამოგონილ გურამს, ავტობიოგრაფიულ და შეთხზულ ეპიზოდებს შორის. ალბათ ამიტომაცაა, რომ ცხოვრებაში გაუცემელი კითხვების პირამიდები მის შემოქმედებაში წამომართულან, რაღაც დიადის, იდუმალის ცოდნადაუნჯებულნი და, ხშირად ცხოვრების ლიანდაგიდან ელვის სისწრაფით მქროლავი მატარებელი პირდაპირ მხატვრულ სამყაროში შეზანზარდება, რადგან ეს გზებიც — ეს სამყაროსდროინდელი ლიანდაგებიც, უხილავი კავშირით სწორედ იმ მიღმურში მიეჭანებიან, იქ განახლებიან... ასე იყო მუდამ და ასე იქნება, ვიდრე ადამიანში იცოცხლებს შემო-

ნა. მე ამოვბრუნდები აქ თქვენ მაგივრად, ქალ თუ არ ვითხოვე, შვილებ თუ არ ვიყოლიე, მარტო ვასოფლებ სოფელს... მარტო დავხნავ და დავთესავ, საქონსაც მარტო მოვუვლი, იმად რო, აქაურობის მეტ მე სახლი არა მაქვს...“ — ღრიალებს არცთუ გაბრუებული, მთიდან ნანადირევნათრევი, ნახევრად ბრმა ხევსური, უღრიალებს თავის ძმა-ბიძაშვილებს, ეზოში რომ გამოფენილან და ბარში ჩასვლის წინ გამოსამშვიდობებელ სუფრაზე ღრეობენ, მაგრამ არავინ აჩუქებს მას, არც არავინ ეწინააღმდეგება, იმიტომ კი არა რომ ისედაც იცინა, არსად ამომსვლელი არც ეს რომ არაა, იმიტომ რომ, სინამდვილეში, ხმაც კი ვერ ამოუღია ნახევრად ბრმა ხევსურს და ეს სიტყვებიც, ღრიალივით რომ მოესმა თვითონვე, სადღაც მის შიგნით ჩახრიალდა და ჩაიკარგა კლდიდან დაგორებული ქვებივით...

და რა ტკივილითაც ეს „ნასვლა“ აღწერილი, ეს შინიდან აყრა და მასთან დაკავშირებული ადამიანური ვნებები, იმავე სიმძაფრით ეჭიდებიან თავის „შინ“-ს, თავის ალაგს, მოთხრობა „ამანათი“. ეს ამანათიც ძველქართული სიტყვაა და მოსულს, არააქაურს ნიშნავს, პატრიარქალურ ყოფას შეჩვეული ადამიანების საზოგადოებაში კი ძნელია ამანათად ყოფნა, ძნელია დიდი ოცნებების, იდეალების მსახურება იქ, სადაც შენაინად არ გცნობენ, მაგრამ მით უფრო საინტერესოა — საცხოვრებლად და, უკანდაუხვეული — საბრძოლველად. ეს მოთხრობა ამ წინააღმდეგობებზეა, ამ ფარული კანონ-ზომიერების რღვევა-აღდგენაზე („ამანათი“ ჰქვია არჩილ ქიქოძის მოთხრობების ჯერჯერობით ბოლო კრებულსაც). 18 წლის ბიჭი უცხო სოფელში ბავშვთა სახლის ამენებას აპირებს, ააშენა კიდევ, თუმცა სულ შიში ჰქონდა, სოფლებს არ გადაენვათ, თავი ვერავის შეაყვარა, შეაყვარა კი არადა, ვერც კი მოაზნა, ამანათად მიჩნის და ჯერ ძალიან შორსა ჩანს მათ შორის გაჩენილი უფსკრულის ამოსავლები ყვავილი... მაგრამ ეს ბიჭი ძლიერია, ისევე როგორც არჩილ ქიქოძის სხვა მოთხრობების გმირები, თავიანთი ტკივილების, ხანდახან შეუძლებელთან ბრძოლაში დაღლილი და დაცლილი სულების, გამოუვალი მდგომარეობების მიუხედავად — ძლიერები არიან ყველანი და, რაც მთავარია, ოცნებობენ, უფრო სწორედ, ცხოვრებას იმ მხრიდან უმზერენ, საიდანაც მის საზარელ და პირქუშ ნიაღში უცხო რამ სხივი მაინც ანთია.

ეს სხივია საიდუმლო, კაცს რომ ცხოვრებასთან აკავშირებს. ეს სხივია ის ნამიც, ცხოვრებას სულაც რომ შემოქმედებაში განგაცდევინებს და, ამის თვალსაჩინო ნიშნულია მოთხრობა „კახეთის მატარებელი“. მე მის შინაარსს ვერ მოვყვები, ის უნდა კარგად, დაკვირვებით ნაიკითხო და ერთდროულად ბევრ რამეზე დაფიქრდე, ბევრი რამე იგრძნო... ერთი კია, „კახეთის მატარებელი“ ვიროსმანის ამავე სახელწოდების ცნობილი ტილოს გამო ჰქვია ამ მოთხრობას, პასაჟები აქაც და არჩილ ქიქოძის მთელ პროზაში ხშირადაა ფერწერული, უზადო გემოვნებით და რაც მთავარია, ღრმა შინაგანი ხედვით „ნახატი“ ეპიზოდული და პერსონაჟები, რომლებსაც აქვთ ძალა, თანაგანმცდელი იპოვონ მკითხველში.

საერთოდაც, არჩილ ქიქოძის მოთხრობებში რაღაცნაირად „ქართული“ თემებია. ოღონდ, ამ ქართულს ისე ვამბობ — ნაცოცხალურ კარნაკეტლობაში ბრალი არავინ დაგვდოს არც მწერალს და არც მე, არც ის წარმოდგინოს, რომ „ქართული“ ვინრო, ლოკალურ ეროვნულ-ეთნიკურ სივრცეს ნიშნავს მხატვრულ შემოქმედებაში და მეტს არაფერს.

სწორედაც რომ ლოკალური ეროვნულ-ეთნიკური შინაარსის მიღმა არჩილ ქიქოძის მოთხრობების სათქმელიც და პრობლემატიკაც. სამზერი მშობლიური და თითქოს ნაცნობია — ეს საქართველოა, თავისი უახლესი წარსულით დაღდასმული, ტკივილიანი, უიმედოც და იმედიაიც; ეს საქართველოა — სამშობლო, რომელიც ლიტერატურაში უხერხულობას კი არ იწვევს, არამედ პირიქით — ყველაზე ბუნებრივად, შემოქმედება, ამ სამზერიდან მოჩანს; უცხო კი არ არის და საქილიკო, ირონიით, გესლით დასაგმობი (მით უმეტეს

დასასრული მე-15 გვერდზე

***

გათენებისას მივატოვე სიზმრები,
რომელშიც შენ იყავი...
სიზმრებში გითხარი: მეყოფა სიზმრები!
პირის ნაბან წყალს გადავყავოლე ჩემი ეჭვები —
იქნებ არ ღირდა...
სარკეში იმას... ჩემს მეორეს ვუთხარი:
მე გაენწყვიტე შიშის ყულფი,
შენ თუ გინდა, დარჩი სარკეში,
მე წავედი...
ვერაფერმა შემაჩერა:
ვერც შავმა კატამ გზაზე,
ვერც ამინდის პროგნოზმა, რომ დღეს ქალაქში
მოსალოდნელია ისეთი სიცხე,
თუ გარეთ გახვალთ,
თქვენ მაგივრად დარჩება ჩრდილი...
მოვატყუე ყველა, ვინც გზაზე შემხვდა...
მოვატყუე ყველა,
საკუთარი თავის გარდა...
როგორც იქნა, მოვედი შენამდე
და გეკითხები:
გუშინ აქედან რომ გავედი,
შენ გვერდით თავი დავკარგე
და ხომ არ გიპოვია...?

***

არაფერსაც არ გადავდებ —
მე ვიქნები ასეთი:
მოულოდნელი და უეცარი —
გაზაფხულის წვიმასავით...
არ გადავდებ შენთვის სათქმელ
არცერთ სიტყვას,
არ დავაჭკნობ, არ გავახმობ, არ დავამწიფებ...
გუშინდელ სათქმელს
ხვალ ისე ვერასდროს გეტყვი...
უდროო სიტყვებიც დროში იბადება...
და როცა გაფრთხილები,
ნიშნავს, რომ სათქმელი არაფერი მაქვს.
არ გადავდებ სათქმელს, „რომელიც მოიცდის“...
„ეს მოიცდის...“, „ის არ მოიცდის...“
აბა, ჰკითხეთ სიტყვებს და სათქმელს,
თავად გიპასუხო... რომელი იტყვის:
მე მოვიცდი...
არასდროს არაფერი არ იცდის.
ერთხელაც გახდები ისეთი შეშლილი,
საკუთარ თავს გამოუცხადებ:
არაფერია, გადავდებ საკუთარ თავს,
„ის მოიცდის...“
თავ-გადადებულვებო და თავ-დადებულვებო,
გამოგელვათ ოპიუმში...
უთავოებს ჭკუა აღარ მოგეკითხებათ...
მე დღეს გზაში შემხვდა ჩემი თავი
და დავიბრუნე...

როცა მოწყენილი ხარ...

წამოკრიფე ფოთლები ქუჩაში და დააბრუნე ხეებზე,
დათვალე ვარსკვლავები და დაიძინე,
ადი მაგიდაზე და იყვირე: ვირი ვარ და ვყვირი...ვარ!
მისწერე მეგობარს შემაშფოთებელი წერილი და იცინე...
შედი ფეისბუქში — გამოიცვალე სახელი, გვარი,
სქესი, იმიჯი —
და დანერე სტატუსი: რა ბედნიერი ხარ...
როცა მოწყენილი ხარ...
თუ მორწმუნე ხარ, უარყავი ღმერთი...

დარწმუნებული იყავი, არ ეწყინება...
გახდი ათეისტი და საკუთარი შიშების დასაძლევად
ხმამალა გამოაცხადე, რომ ღმერთი დაამარცხე,
რაკი უარყავი...
თუ შენს ჩაქოლვას დაინწყებენ,
ამით მხოლოდ ფასი მოგემატება
საკუთარ თვალში...
თუ უკვე ათეისტი ხარ, გახდი მორწმუნე
და მღვდლის კალთაში
თავმიდებულმა მორჩილად იქვითინე
ამა სოფლის ამოებაზე,
ღმერთს მიენდე და ყველაფერი დააბრალე ბედისწერას,
რომელსაც ქრისტიანობა უარყოფს...
ან გახდი ამბიციური და თქვი,
რომ სამყარო შენ გარშემო ბრუნავს...
გააკეთე სიზმრების კონსპექტი და ყოველდღე გაიმეორე...
მერე დაიწყე ფსიქოანალიზი და არ დაამთავრო...
თუ მოწყენილი ხარ,
გამოიცვალე ან გადაცვალე პოლიტიკური პარტია,
ცოლი (ან ქმარი),
შპალერი გამოცვალე სამზარეულოში...
თუ არაფერმა არ გიშველა...
თავი დაანებე, ეჭვის ჭიას... გაუშვი,
ბოლომდე გამოგხრას...

***

მე არა ვარ ის, რასაც ვწერ...
არ ვგავარ ჩემს ნაწერებს...
მე ვერ გამომიცნობ ჩემი მეგობრებით, —
არ მყავს...
ვერ გამომიცნობ ჩემი წაკითხული წიგნებით, —
ყველა დამავინყდა...
აღარ მაქვს პრინციპები,
დავკარგე —
ხანდახან ვიგონებ,
ადამიანებს უპრინციპო რომ არ ვეგონო...
დესკტოპზე დაყენებული ფოტო
ჩემს საიდენტიფიკაციოდ ვერ გამოდგება, —
ხშირად ვიცვლი...
ფეისბუქ-პროფილი ანტი-მე ვარ...
ყავა არ მიყვარს,
მაგრამ ხშირად ვსვამ...
ამ ნაწერთაც ვერაფერს გაიგებ...
მე ხომ არ ვგავარ ჩემს ნაწერებს...

***

დავიტირე ყველა უპატრონო მკვდარი, —
თვალის უბეებში ცრემლი მაინც ვერ ამოვასრე...
გამოვფინე ყველა გამოუძინებელი ღამე და
ლუსტრაცია მოვუწყე სიზმრის პერსონაჟებს —
გონება კი არ იშლის თავის დაზეპირებულ თამაშებს.
ლოდინის ჭაში წყალი ამოვასრე,
შენც არ მომიკვდე, — ყოველ ცისმარე
სავსე მხვდება...
ვინყებ თავიდან ყველაფერს:
ვტირი უპატრონო მკვდრებს,
ვრეცხავ და ვაშრობ სიზმრებს,
წყალს ვუცვლი ლოდინის ჭას...
წყალს ვუსხამ ყვავილებს...
ვითვლი ვარსკვლავებს ცაზე...
ვითვლი ძილის წინ...
ყოველდღე გკლავ...
ყოველდღე იბადები...

***

ვაუქმებ შუქნიშნებს გადასასვლელებზე,
ჭალარას — თმებში...
რისხვას — გულში...
ვაუქმებ სიყვარულის სამკუთხედებს
და ვტოვებ წრფეებს...
ასე უფრო წრფელია.
ვაუქმებ დამარცხებებს და გამარჯვებებს,
ვაუქმებ გამოცდებს სიყვარულში...
და ვაუქმებ ცხოვრებას, როგორც გამოცდას...
ნეტა როგორ იცხოვრებენ ადამიანები...?

ზაალ სამადაშვილი

მეექვსე წელიწადია, თბილისობის დღესასწაულს ლიტერატურული ზეიმი ახლავს თან. თბილისის საკრებულოს მიერ დაარსებულ „გალას“ სხვადასხვა დროს მასპინძლობდა მუსიკისა და დრამის თეატრი, დედაენის ბალი... უკვე მეორე წელია, რაც ამ პრემიის ორგანიზატორები, ნომინანტები და სტუმრები თავს ეროვნული მუზეუმის ეზოში იყრიან. „გალას“ დაწყების მოლოდინში ლიტერატურით „მონამლოლი“ ადამიანები სწორედ აქ ხვდებიან ერთმანეთს და კამათობენ, მსჯელობენ, ამა თუ იმ ნომინანტის გამარჯვებას წინასწარმეტყველებენ. „გალა“ უკვე იქცა თანამედროვე ლიტერატურის „მოსავლის აღების“ ორგანიზატორად, მოსავალი კი წლიდან წლამდე უფრო და უფრო უხვია.

***

7 ოქტომბერი. 19 საათი და 30 წუთი. ეროვნული მუზეუმის ეზო ხალხითაა სავსე. თბილისის ბიგ-ბენდი ბოლო რეპეტიციას გადის. „გალას“ იდეის ავტორი და დამაარსებელი, საკრებულოს თავმჯდომარე ზაალ სამადაშვილი ყველაზე მეტად ნერვიულობს. რამდენიმე წუთში დაჯილდოვების ცერემონიალი დაიწყება, მას კი, ბევრ ორგანიზატორულ საქმესთან ერთად, კიდევ ერთი დიდი მისია აკისრია — სწორედ ის უნდა გაუძღვეს ლიტერატურულ ზეიმს.

სალამოს 8 საათიც გახდა. ბიგ-ბენდი პირველ კომპოზიციას უკრავს. სცენაზე ზაალ სამადაშვილი ადის. ყველასათვის ცნობილია, რომ პოეტები გაცილებით უკეთ კითხულობენ ლექსებს, საკუთარსაც და სხვისასაც, ამიტომ, ვიფიქრე, ურიგო არ იქნებოდა, წიგნებსა და მწერლებზე თავად მელაპარაკე, — ამბობს საკრებულოს თავმჯდომარე და ასე ხსნის იმ ფაქტს, რომ სალამოს წამყვანი სწორედ ის არის. ზაალ სამადაშვილი „გალა 2012“-ს გახსნილად აცხადებს.

წლებიდან გალაზე 2011-2012 წლების სექტემბრიდან სექტემბრამდე დაწერილ კინოსცენარებსა და წიგნებს აფასებენ. ჟიურის გადამწყვეტილება უკვე მიღებული აქვს, თუმცა გამარჯვებულთა ვინაობა ამ წუთამდე ნინო ქაჯაიას, ნინო კუხალაშვილის, ზურაბ სამადაშვილის, დიმიტრი ერისთავისა და მამუკა ხერხეულიძის გარდა არავინ იცის. ჟიური ახლა უკვე გვერდიდან აკვირდება მოვლენების განვითარებას. ისინი, ვინც მათ საუკეთესოთა შორის საუკეთესოებად მიიჩნიეს, სულ მალე სცენაზე ავლენ.

შეკრებილი საზოგადოება შვიდ ნომინაციაში გამარჯვებულის დასახელებას ელოდება. თუმცა მანამდე კიდევ ერთ სიახლეს იგებს — საპრიზო ფონდი გაზრდილია. 2007 წელს, როცა პირველად გაიმართა „გალას“ დაჯილდოვების ცერემონიალი, გამარჯვებულს კოლხურ ცულთან ერთად ფულად ჯილდოდ 2500 ლარს გადასცემდნენ, დღეს კი ეს თანხა 5000 ლარამდე გაიზარდა.

როგორც ზაალ სამადაშვილი აღნიშნავს, „გალაზე“ წიგნებს და მწერლებს აფასებენ. აფასებენ მათ, ვინც არ იყო ან არ არის ყურადღებით განებივრებული და ვისაც დიდი სიამოვნების მინიჭება შეუძლია მისი უდიდებულე-

მარიამ ხაჭვანი და ნიკოლოზ რურუა

ჟიური

2012 წლის ლიტერატურული მოსავალი

სობა მკითხველისათვის.

სწორედ ასეთი ავტორების ბენეფისად იქცა 2012 წლის „გალა“.

7 ნომინაცია — 7 გამარჯვებული

წლის კინოსცენარი — გამარჯვება მარიამ ხაჭვანის „დედემ“ — ეს არის სცენარი სვანურ ტრადიციებზე, რომელიც ვინც კუთხურ ჩარჩოებში არ ჯდება. მას აქვს პოტენციალი იქცეს ფილმად, რომელსაც ერთნიარად გაიგებენ იაპონელები, ჩინელები და, რა თქმა უნდა, ქართველები, — აღნიშნა კულტურის მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელმა და ამ ნომინაციის დაარსების იდეის ავტორმა ნიკოლოზ რურუამ, რომელმაც გამარჯვებული სცენარისტი დააჯილდოვა.

წლის ლიტერატურული პრიმეტი — გამარჯვება გამომცემლობა „დიოგენე“ მსოფლიო ლიტერატურის საუკეთესო ნიმუშების თარგმანთა სერიით — „დიოგენეს ბიბლიოთეკა“. სერია ჯერჯერობით 7 წიგნისგან შედგება და წარმოადგენს ცნობილ ავტორთა მნიშვნელოვან ნამუშევრებს, რომლებიც აქამდე ქართულად არ თარგმნილა. მათ შორისაა ჩაკ პალანიკის, ედით უორტონის, უილიამ ფოლკნერის, პ.გ. ვუდჰაუსის, პოლ ოსტერის, ორჰან ფამუქის და უმბერტო ეკოს ტექსტები.

წიგნის მხატვრობა — გამარჯვება თამარ ბაქრაძემ, რომელმაც რუდოლფ რასპეს ცნობილი ნაწარმოები — „ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი“ („ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“) დაასურათა. საინტერესოა, რომ ჯილდოს მისაღებად სცენაზე ასულმა მხატვარმა მადლობა თავის კოლეგა ლევან ხარანაულსაც გადაუხა-

თამარ ლებანიძე

და, რომელიც მისეული მიუნჰაუზენის პროტოტიპი აღმოჩნდა.

საზავპო ნიგნი — გამარჯვება თეა თოფურიას „გასალვიძებელმა ზღაპრებმა“ („დიოგენე“). თეასთვის ეს რიგით მეორე საზავპო ნიგნია. პირველი — „პარადისის არდადეგები“ ორი წლის წინ იხილა მკითხველმა და მონონებაც დაიმსახურა. რამდენიმე თვის წინ საქართველოდან ასტრიდ ლინდგრენის პრემიაზეც წარადგინეს, რომლის დაჯილდოება მომავალ წელს გაიმართება. ვივარაუდოთ, რომ თეა შეძლებს ამ პრესტიჟული პრემიის მოპოვებას და იმედია, „გალა“ გახდება ტრამპლინი ევროპისკენ მიმავალ გზაზე.

თარგმნილი ნიგნი — გამარჯვება ჯეიმზ ჯოისის „ულისემ“ („ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“). ნიკო ყიასაშვილის ბრწყინვალე ნამუშევარი აბათილებს მთარგმნელ ფრანკს ლიტერატურის უთარგმნელობის შესახებ. ჯოისის საკულტო რომანი ქართულ ენაზე პირველად 1983 წელს გამოვიდა. ეს იყო „ულისეს“ რამდენიმე თავი, რომელიც მაშინვე აიტაცა საზოგადოების ინტელექტუალურმა ნაწილმა. მთარგმნელმა გააგრძელა მუშაობა ტექსტსა და მის კომენტარებზე, მაგრამ ბოლომდე ვერ მიიყვანა. ეს საქმე მაია ყიასაშვილმა დაასრულა და ქართულ ენაზე რომანის პირველი სრული გამოცემაც მოამზადა. „ლიტერატურის თარგმნა შესაძლებელია, თუ ადამიანი მთელ თავის სიცოცხლეს შესწირავს, როგორც ეს ბატონმა ნიკომ გააკეთა. გვეამაყება, რომ გვაქვს ასეთი ქართული თარგმანი“ — თქვა ამ წიგნის წარდგენისას გამომცემლობის წარმომადგენელმა ნინო გოგალაძემ და ძნელია, არ დაეთანხმო მას.

საზავილი ნიგნი — გამარჯვება ბესიკ ხარანაულის „ლექსებმა, პოემებმა“ („ინტელექტი“). სხვათა შორის, ამ ავტორს ზაალ სამადაშვილმა მაგარი მკითხველების პოეტი უწოდა.

წლის ნიგნი — გამარჯვება ბადურ ბალარჯიშვილის პოეტურმა კრებულმა — „კიპარისები“ („ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“). სამწუხაროდ, ამ გამარჯვებას თავად ავტორი ვერ მოესწრო. ჯილდო პოეტის შვილს გადასცეს, ზაალ სამადაშვილმა კი დასძინა — მინდა ყველას ვურჩიო, ნაიკითხეთ ბადურის ლექსები და მიხვდებით, რომ ქართული პოეზია გაცილებით მრავალფეროვანია, ვიდრე თითოეულ ჩვენგანს ჰგონია.

ამ ნომინაციით და ამ სიტყვებით „გალას“ დაჯილდოვების ცერემონიალი დასრულდა.

***

სალამოს 9 საათი ხდება. ერთმა საათმა ძალიან სწრაფად გაირბინა. დაჯილდოვებულები ემოციებს ხმაამაღლა გამოხატავენ, ნომინანტებიც გამარჯვებულებად გრძნობენ თავს, რადგან დღეს ყველა ერთად დიდი ლიტერატურული ზეიმის მონაწილეები არიან. ერთი წლის შემდეგ ლიტერატურის მოყვარულები ისევ ერთად მოიყრიან თავს და მომავალი „გალას“ უხვ მოსავალს დაელოდებიან.

თამარ ბაქრაძე

თეა თოფურია

ბესიკ ხარანაული

ლიტერატურული გაზეთი

გამოდის საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ფინანსური მხარდაჭერით

რედაქტორი ირაკლი ჯავახიძე
რედაქტორის მოადგილე უჩა შერაზადიშვილი
ჟურნალისტიკები ხათუნა ალხაზიშვილი, ნანა კობახიძე, თამარ ყურული
ტელ.: 2292196; მობ. ტელ.: (577)742277; (599)269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com